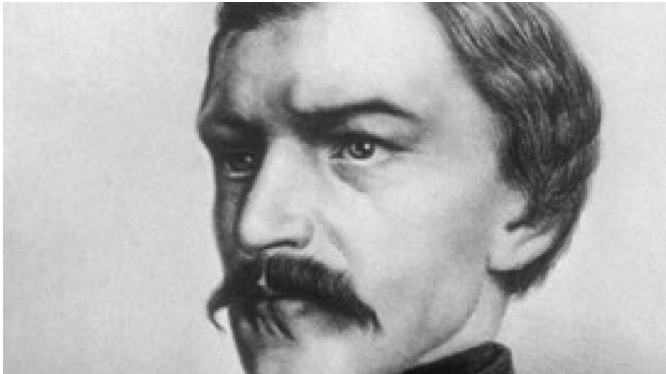

KAREL HAVLÍČEK BOROVSÝ (1821 – 1856)

Portrét Karla Havlíčka Borovského

Životopis

Český básník, satira, novinář a politik Karel Havlíček se narodil v roce 1821 v obci Borová (dnešní Havlíčkova Borová) u Příbryslavi. Karel Havlíček se začal podepisovat podle místa narození – Karel Havlíček Borovský.

Pocházel ze zámožné kupecké rodiny. Vystudoval gymnázium a poté začal v roce 1838 studovat v Praze filozofii (šlo o přípravu na univerzitní studium). Havlíček vstoupil do kněžského semináře - chtěl se stát vlasteneckým knězem. Jeho cíle však vzaly za své. Přestává věřit, že modlitba může způsobit ve světě změnu k lepšímu. V roce 1841 je ze semináře vyloučen.

Poté pracoval v letech 1842-1844 jako vychovatel v rodině univer. profesora v Moskvě. Cílem této cesty bylo seznámit se se vším, co k Rusku patřilo. Poměry v carském Rusku byl však šokován. Tyto zkušenosti využil ve své tvorbě. V červenci 1844 se Havlíček vrací do Čech a v dubnu 1845 do Prahy. Jeho cílem bylo najít si solidní zaměstnání a věnovat se literární tvorbě. Snažil se vysvětlit vše tak, aby to chápali i prostí čtenáři.

V dubnu 1848 pracoval jako redaktor Národních novin a v červenci byl zvolen poslancem říšského sněmu. Byl ale více novinářem, než poslancem. Vzdal se poslanecké funkce a plně se věnoval práci redaktora. Díky Havlíčkovi měly Národní noviny velký vliv na české veřejné mínění. Lidé hltali jeho epigramy a satirické popěvky, které měly větší úspěch než projevy politiků.

Když Rakousko začalo obnovovat absolutistickou vládu, většina českých liberálních politiků zanechala svojí činnosti. Havlíček se v Národních novinách postavil na odpor a 13. dubna proto stanul před soudem. Porota ho uznala nevinným. V lednu 1850 se přestaly jeho noviny vydávat. Havlíček se však nevzdal a v květnu začal v Kutné Hoře vydávat politický týdeník Slovan. Byl proto šikanován policií i soudem. Slovan se nesměl rozšiřovat mimo Kutnou Horu. V listopadu se ocitl znovu před soudem, ale opět byl shledán nevinným.

Havlíček se rozhodl pro koupi statku, kde by se věnoval hospodářství a psaní. 16. prosince 1851 byl zatčen a odvezen do Brixenu, kde musel žít ve vyhnanství tři roky. I tam se snažil studovat, překládat a tvořit. Z Brixenu se vrátil v květnu 1855. Pár dní před jeho návratem mu zemřela žena.

Do Prahy mohl jen na návštěvu, trvalý pobyt mu nebyl povolen. Čekalo ho tam odmítavé chování jeho známých. Pouze Palacký, Němcová, Trojan a pár dalších přátel se k němu veřejně hlásilo i přes atmosféru strachu vyvolanou Bachovým absolutismem. V té době mu lékaři diagnostikovali pokročilou tuberkulózu. Zemřel velmi brzy, v pětatřiceti letech.

Karel Havlíček Borovský je považován za zakladatele českého politického novinářství. Celý život bojoval proti absolutismu. Získal si velké sympatie českého lidu.

Díla Karla Havlíčka Borovského:

Obrazy z Rus – soubor publicistických próz ve kterých Havlíček zdůrazňuje zaostalost a špatné národnostní poměry.

Církev, Král, Vlast, Múzy, Svět – pět oddílů epigramů, které napsal po zážitcích z Moskvy. Za jeho života nikdy nevyšly knižně.

Kapitola o kritice – stať, která vycházela v České včele na pokračování. Psal v ní o problémech české literární kritiky.

Epištoly kutnohorské – kritické texty uveřejněné na stránkách Slovanu kritizují církevní despotismus a fanatismus. V roce 1850 vychází jako soubor, který je úřady zabaven a spálen.

Duch Národních novin – soubor Havlíčkových článků.

Tyrolské elegie – velká satira napsaná v roce 1852, vyšla v roce 1870. Pojednává o zatčení a dobrodružné cestě Karla Havlíčka.

Křest svatého Vladimíra - (1848-1854) - Havlíčkovo nejrozsáhlejší dílo, ve kterém se Havlíček dotýká praktik i podstaty absolutismu a smyslem náboženství. Hlavní hrdina panovník Vladimír přijímá křesťanství a tvrdě ho zavádí v Rusku. Vladimír vládne i bohu, pohanskému Perunovi. Perun odmítne poslušnost a Vladimír ho nechá utopit v řece. Církev ztratila autoritu, poddaní si dělali, co chtěli. Hledal se nový pánbůh.

Král Lávra - (1854, vydán 1870) - Námět Havlíček našel v německé pohádce. Pohádka v sobě ukrývá satirickou kritiku omezených vládců, kteří jsou schopni jakékoliv špatnosti, jen aby si udrželi autoritu. Špatná je ale i oddanost a slepá poslušnost poddaných.